

Spira Veronika: André Kertész és Szigetbecse

Mai Manó Ház 2015. május 29. – október 4.
Kurátor: Kincses Károly és Spéder Zsófia

(Miniesszék VI.)

Az igényesen összerakott kamara-kiállítások komoly kulturális események tudnak lenni, amelyek megállnak a megalomán blockbusterek mellett is. Az igényes nézőket vonzzák, különösen, ha jó kontextusba jelennek meg. André Kertész kiállítása a Mai Manó Ház *Ritkán látott képek* sorozatának harmadik eseménye. Fókuszra Szigetbecse, amelyhez Kertész gyerekkorától kötődött. Itt kezdett formálódni fotóművészeti látásmódja, itt működik az a múzeum, amely a Kertész által adományozott 120 művét, volt New York-i lakása néhány bútort, használati és dísz tárgyát őrzi. Az utóbbiak időskori műveinek szereplői.

Tárgyak az ablakban

A szigetbecsei gyűjtemény lehetővé teszi, hogy a kiállítás bemutassa Kertész emigráció előtti hazai képeit, a korai Csepel-szigeti falusias környezetről készült műveket, válogatást az első világháborús fotókból, a lábadozó katona esztergomi, majd budaörsi és tabáni képeit. Az emigrációt követő párizsi, majd New York-i korszakából pedig több világhírű alkotás is látható a kiállításon.

Már a korai művei is jelzik, hogy Kertész szociofotósnak is kiváló, de nem ez vonzza igazán a fotóművészetben.

Hajóra váró kofák

Esztergom 1918.

Vak muzsikus

Latrina 1915

Képei összetettebbek, hol poétikusak, filozofikusak, ironikusak, hol játékosak, kísérletezők, humorosak.

A népligeti cirkusz előtt

Keresi a különleges beállításokat, így a mozgás folyamatából kivágott pillanatot, amely alkalmas arra, hogy játékosan, ironikusan megszülessen a csoda: legyőzzük a gravitációt.

Szabadban táncoló férfi (Jenő öcsém), Dunaharaszti, 1919. június

Testvérem mint Ikarosz, 1920.

A torzítások, torzulások már itthon is érdekelték. A víz az a természetes elem, amely emberi beavatkozás nélkül is képes izgalmas torzulásokat létrehozni.

Víz alatt 1917.

A víz a fények, tükröződések, megkettőzések természetes forrása is.

A korai párizsi képeken pedig az avantgárd, a szürrealizmus sajátosan „Kertészes” változata jelenik meg.

Szatirikus táncosnő, Párizs 1926

Chez Mondrian, Párizs 1926

A kiállított New York-i képei közül a legismertebb a *Washington Square télen* (1954)

De itt van az a New York-i utcakép is, amelyet egy sérült ablaküvegen át fotózott le:

A kiállításon dokumentumok és médiaanyagok is megnézhetők, köztük *Kepes András* 1984-ben Kertésszel készített egy órás tévé-interjúja, egy dokumentumfilm, amelyben kortárs magyar fotósok emlékeznek André Kertésszel történt találkozásaira.

A kamara-kiállítások értékét emeli, ha kontextusba helyezve jelennek meg. Tíz nappal a Kertész-kiállítás megnyitása után, néhány házzal arrébb, az elorzott Ernst Múzeumban megnyílt a *Capa színes* kiállítás. Turistaként egy nap megnéztem volna mind a kettőt, bennszülöttként azonban nem kellett kapkodnom.

A Mai Manóból hazafelé pedig volt időm azon bosszankodni, milyen provinciális nálunk még az is, ami koncepciójában egyébként elfogadható. És egyre inkább azzá válik. Az állami túlhatalom árnyékában ismét hamvába holt a vállalkozói szellem, a szabadság kreativitása, amely az André Kertész kiállítás értékét is emelhetné volna. Ugyanis szívesen hazavittem volna egy DVD-t a kiállítás anyagáról, és egy másikat a Kepes-féle interjúból.

Pár éve a KOGART-ban még természetes volt, hogy például az Egry-kiállítás anyaga megvásárolható DVD-n is. A KOGART-ban azonban már nincsenek kiállítások. A Szépművészeti blockbustereinek nem kell a konkurencia. Az okos vállalkozó a hatalomhoz igazodik.

A szabadság ismét utópia csupán.